

Kmetijsko Svelovanje za Varstvo in Prehrano Rastlin

KARSIA, Dutovlje, d.o.o., Dutovlje 66, 6221 Dutovlje, Slovenija
Poslovalnica Ljubljana, Tržaška 132, 1000 Ljubljana, Tel.: 00386-8-387-89-31
Fax.: 00386-8-387-89-35; Splet: www.karsia.si, e-mail: info@karsia.si
GSM za vzhod, sever in jug Slovenije 031-394-227 (*Drago MAJCEN*)
GSM za zahod in osrednji del Slovenije 051-319-517 (*Primož ŠTEPIC*)
GSM prodaja 041-362-026 (*Zdenka Hrastnik*); GSM marketing&razvoj 041-689-120 (*Andrej KOS*)

Nasvet številka: 12/2011

Datum: 26.05.2011

VREMENSKA NAPOVED (Vir: ARSO, četrtek, 26. maj 2011, ob 11:00 uri)

Napoved za Slovenijo Danes popoldne bo večinoma jasno, ponekod bo zapihal južni veter. Tudi jutri bo večji del dneva še sončno, pihal bo jugozahodni veter, ob morju jugo. Popoldne se bo na zahodu pooblačilo. Padavine, sprva nevihte, bodo zvečer in v noči na soboto zajele vso Slovenijo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne od 24 do 30 stopinj C.

Napoved za sosednje pokrajine V sosednjih pokrajinah bo danes in jutri precej jasno. Jutri se bo v krajih severozahodno od nas postopno pooblačilo, popoldne se bodo pričele pojavljati nevihte.

Vremenska slika Nad zahodno Evropo je ciklonsko območje z vremensko fronto, nad vzhodno Evropo in severnim Sredozemljem pa je območje visokega zračnega tlaka. S šibkimi južnimi vetrovi priteka k nam topel in suh zrak.

Obeti V soboto bo pretežno oblačno, popoldne bo dež ponehal. Ohladilo se bo, zapihala bo burja. Proti večeru se bo v zahodni Sloveniji že delno zjasnilo. V nedeljo bo pretežno jasno, zjutraj bo ponekod megla.

VINOGRADNIŠTVO

Varstvo VINSKE TRTE

Popoldanske in večerne plohe ustvarjajo odlične pogoje za okužbo s **peronosporo**, saj je listje čez noč mokro. V času pred in med cvetenjem so kabrnki najbolj občutljivi za okužbo. Zgodnje sorte so na Primorskem že v odcvetanju, v drugih vinorodnih krajih pa se pričetek cvetenja pričakuje čez 5-10 dni. Trta je v fazi intenzivne rasti, zato mora biti zaščita dosledna. V primeru krajših razmakov med tretiranjmi (+/-7 dni) priporočamo uporabo fungicida **ELECTIS 75 WG v konc. 0,18 %**, v primeru daljših razmakov pa **FANTIC F v konc. 0,20 %** ali **MILDICUT v konc. 0,40 %**. Slednjega, zaradi kurativnega in eradikativnega delovanja, še posebej priporočamo v vinogradih, ki so bili v lanskem letu okuženi s peronosporo. Kljub temu, da je **MILDICUT** "spredalčkan" v skupino dotikalnih fungicidov, je zaradi njegovega specifičnega delovanja, optimalni čas uporabe prav v času največjih pritiskov bolezni, torej pred, med in po cvetenju. Uporabljamo ga lahko trikrat v bloku z razmaki 10-12 dni. Ker je za vikend (predvsem v soboto) napovedan dež, priporočamo, da zaščito, če se le da, izvedete prej. Z uporabo foliarnih gnojil na osnovi **kalijevega fosfita**, se poveča **odpornost trte na glivične bolezni** kot je peronospora, istočasno pa se trta dodatno prehranjuje s kalijem in fosforjem. V ta namen lahko uporabite dve gnojili iz našega programa kot sta **LABIFITO v konc. 0,15-0,30 %** in **PROTIFERT fosfit K v konc. 0,25-0,35 %**.

Pogoji za pojav **oidija** so z zvišanjem zračne vlage idealni. Priporočamo fungicide, kot so **POSTALON v konc. 0,1-0,125 %** (višjo koncentracijo uporabljamo v vinogradih, kjer je v lanskem letu bila okužba) ali **CRYSTAL v konc. 0,20 %** ali **ORIOUS 250 EW v konc. 0,030 %** ali **DOMARK 100 EC v konc. 0,025 %**. *Za dobro zaščito je potrebna tudi dobra aplikacija, ki pa ni odvisna samo od aplikacijske naprave, ampak veliko tudi od zelenih del. Dobro oplet vinograd je pogoj za dobro aplikacijo in velikokrat je vzrok pojava bolezni, še posebej oidija, prav zanemarjanje zelenih del.*

V letošnjem letu je zaznan tudi močnejši pojav **zelenih stenice**, ki povzroča značilne raztrganine na listih. Pogosto se pojavlja v vinogradih, ki so v bližini listnatih, tudi sadnih dreves. Stenica z vbadanjem in sesanjem na mladih lističih povzroča pege, listno tkivo pa na tem mestu odmre. Ko list raste se na teh mestih prične trgati, kar opazimo kot te raztrganine. Stenica se na listju najde ponoči, čez dan se pa velikokrat skriva v kabrnkih. Proti temu škodljivcu nimamo pri nas registriranega nobenega insekticida, v primeru, da pa je napad tako močan, da ogroža pridelek, se o ukrepih posvetujte na kmetijskih svetovalnih službah v Mariboru, Novi gorici in Novem mestu.

Prehrana VINSKE TRTE

Osipanje določenih sort lahko v neugodnih klimatskih razmerah povzroči izgubo pridelka. Posebej občutljive sorte so renski rizling, muškati ottonel, rumeni muškati R1 (Giallo), modra frankinja, kabernet franc, pinela, ipd ... V takšnih vinogradih svetujemo uporabo fitostimulatorja **GÖEMAR BM 86 v konc. 0,30 %** in to trikrat - prvič v času pred cvetenjem, drugič v času polnega cvetenja in tretjič po cvetenju. Eden izmed vzrokov osipanja je tudi bujna vegetativna rast. **Göemar** že sam umirja vegetativno rast, če pa mu dodamo kalijevo gnojilo, kot je npr. **PROTEOLEAF v konc. 0,40 %** ali **FOLIPLUS v konc. 0,4-0,5 %** ali **PROTIFERT KALIJ v konc. 0,25-0,35 %**, bo pa učinek umirjanja še močnejši. Pri tretiranjih pred cvetenjem priporočamo še en odmerek borovega gnojila **FOLIBOR L v konc. 0,10 %**.

Na sortah, kjer se rada pojavlja **magnezijeva kloroza**, priporočamo dodajanje magnezijevih foliarnih gnojil kot je **PROTIFERT MAGNEZIJ v konc. 0,4-0,6 %** ali **PROMAG v konc. 0,15 %** ali **HYDROmag 500 v konc. 0,20 %**. Na področjih, kjer se redno pojavlja pomanjkanje **kalija** (predvsem Kras), priporočamo uporabo foliarnega gnojila **PROTIFERT KALIJ v konc. 0,25-0,35 %**. V vinogradih, kjer se letos pojavlja slabo ali celo neodganjanje rodnihih očes, priporočamo po cvetenju 2-3 kratno uporabo foliarnega gnojila **LABICUAJE v konc. 0,30 %**, saj ima pozitiven vpliv na **diferenciacijo rodnihih očes**.

SADJARSTVO

Varstvo PEČKARJEV

Pogoji za pojav **jablanovega škrupla** so sedaj izredno ugodni, zato svetujemo dosledno preventivno zaščito z dotikalnimi fungicidi kot so **DITHANE M-45** ali **DITHANE DG NeoTec** ali **MANFIL 75 WG** ali **THIRAM 80 WG vsi v konc. 0,20 %** ali **MERPAN 80 WDG v konc. 0,15 %** ali **SYLLIT 400 SC v konc. 0,16 %** (za rdečeplojne sorte). Presledki med tretiranjimi naj ne bodo daljši od 5-7 dni, odvisno od vremena, tretiranje pa vedno opravimo pred dežjem. V primeru daljših presledkov ali v primeru pojava primarnih peg, pa priporočamo kombinacijo sistemičnega fungicida **INDAR 5 EW v konc. 0,06 % (0,9 L/ha)** in **MERPAN 80 WDG v konc. 0,15 %** ali **SYLLIT 400 SC v konc. 0,16 %** (za rdečeplojne sorte). Uporabite lahko tudi sistemični fungicid **DOMARK 100 EC v odmerku 0,30 L/ha (30 mL/hL)**, ki zatira tudi **jablanovo pepelovko**, v ta namen pa lahko dodate tudi **MOČLJIVO ŽVEPLO v konc. 0,30 %**, ki deluje tudi kot kozmetično sredstvo.

Na področjih, kjer se je v prejšnjih letih pojavljal **bakterijski hrušev ožig** ali **erwinija**, priporočamo pregled rastlin, saj so že podatki o prvih najdenih okužbah (Maribor, Pohorje). Za preventivno, kakor tudi kurativno varstvo priporočamo uporabo biotičnega fungicida **SERENADE WP v konc. 0,30-0,40 %**, ki ga lahko mešamo z drugimi sredstvi za varstvo rastlin, kakor tudi foliarnimi gnojili, kot je npr. **LABICUPER v konc. 0,30 %**. **LABICUPER** je sistemično foliarno gnojilo na osnovi bakra, s stranskim delovanjem proti hruševemu ožigu.

Zaznan je tudi močnejši pojav **mokaste uši**, ki je zelo nevarna, saj poleg deformacij listja povzroča tudi deformacije plodov. Uši so modro črne barve, obdane z belosivim prahom in se skrivajo na spodnji strani zvitihi, deformiranihi listov, kjer jih škropilna brozga težko doseže. Uš je dvodomna in se poleti seli na trpotec. Prag zatiranja je nizek in znaša 1-2 koloniji/socvetje. Uš se pojavlja že pred cvetenjem, ko je tudi najugodnejši čas za učinkovito zatiranje, saj še ni poškodb na listju in imajo sistemični insekticidi zagotovljeno mobilnost, ko pa se pojavijo poškodbe, je ta mobilnost in s tem učinkovitost nižja. V primeru napada priporočamo sistemični insekticid **TEPEKI v odmerku 0,14 kg/ha**, v eni rastni dobi ga lahko uporabimo največ trikrat, učinkovitost pa je odvisna od stopnje

poškodovanega listja. Za dobro omočljivost priporočamo dodajanje **NU-FILMa-17 v najvišji konc. 0,075 %**.

Nočne temperature so se pričele dvigovati nad 15° C, kar pomeni, da so samice **jabolčnega zavijača** pričele z odlaganjem jajčec. Priporočamo uporabo insekticidov kot sta **MIMIC v odmerku 0,9 L/ha** ali **RUNNER 240 SC v odmerku 0,45 L/ha**.

Prehrana PEČKARJEV

V tej intenzivni debelitvi plodičev je zadostna količina **kalcija** izredno pomembna. Priporočamo dosledno dodajanje foliarnih kalcijevih gnojil predvsem tistih, ki imajo sistemično sposobnost premeščanja kot sta **PROTIFERT KALCIJ v konc. 0,25 %** ali **LabiMOVICAL v konc. 0,30 %**. Z uporabo teh gnojil je zagotovljena enakomerna razporeditev kalcija v plodu. Za povečanje števila celic kakor tudi izboljšanje pogojev za diferenciacijo, priporočamo dodajanje foliarnega gnojila na osnovi fosforja **LABICUAJE v konc. 0,30 %**.

Varstvo KOŠČIČARJEV

Breskve in nektarine pred breskovim škrlupom zaščitimo s fungicidom **SYLLIT 400 SC v konc. 0,16 %**, v primeru pojava **črne breskove uši** priporočamo sistemski insekticid **TEPPEKI v odmerku 0,14 kg/ha**. Tako kot pri pečkarjih je kalcij zelo pomemben, zato priporočamo uporabo gnojil kot sta **PROTIFERT KALCIJ v konc. 0,25 %** ali **LabiMOVICAL v konc. 0,30 %**, ki ju uporabljamo izmenično z gnojilom **FOLIPLUS v konc. 0,40 %**.

Pozne sorte **češenj in višenj**, ki šele sedaj pričenjajo spreminjati barvo iz zelene v rumeno, zaščitimo pred **češnjevo muho** z insekticidom **SPADA 200 EC v konc. 0,25-0,30 %**. Uporabimo ga samostojno ali še bolje v kombinaciji z atraktantom (vaba) **NU LURE v 1 % konc.** Priporočamo večjo količino vode, da dosežemo optimalno omočenost plodov. Ker je insekticid **SPADA** nevaren za čebele, moramo imeti pokošeno vso cvetočo podrast, pri tretiranju pa pazimo, da ne pride do zanašanje škropilne brozge.

Varstvo&Prehrana OLJK

Oljke so pričele cveteti, zato bo sedaj čas za drugi odmerek fitostimulatorjev **GÖEMAR BM 86 v konc. 0,30 %** ali **PROTIFERT LMW v konc. 0,35 %**. Drugih sredstev v času cvetenja ne uporabljamo. Takoj po cvetenju priporočamo odmerek dušika, ki ga dodamo z gnojilom **SLO-N v konc. 0,25 %**. Za izboljšanje fotosinteze, ki vpliva na dober razvoj plodov priporočamo dodajanje enga izmed foliarnih gnojil kot so **PROTIFERT MAGNEZIJ v konc. 0,4-0,6 %** ali **PROMAG v konc. 0,1-0,2 %** ali **HYDROMAG 500 v konc. 0,20 %**. Za stransko, posredno zaščito pred **pavjim očesom** in **oljkovim rakom** priporočamo uporabo specialnega bakrovega gnojila **LABICUPER v konc. 0,30 %**.

POLJEDELSTVO

Varstvo&Prehrana ŽIT

V teh dneh so s klasenjem pričele tudi pozne sorte pšenic. Glede na napoved padavin v prihodnjih dneh priporočamo za zatiranje **bolezni klasa** fungicid **EMINENT 125 EW v odmerku 0,8 L/ha**. Zatiranje **ličink rdečega žitnega strgača** je bilo izvedeno že na večini posevkov. V kolikor se na posevkih še pojavi omenjeni škodljivec, vam za zatiranje priporočamo insekticid **BULLDOCK EC 25 v odmerku 0,3-0,5 L/ha** ali pa novejši insekticid **MAVRIK 240 v odmerku 0,2 L/ha**. MAVRIK 240 ni strupen za čebele! V kolikor se zatiranje ne bo opravilo, bo strgač poškodoval oziroma uničil listno površino tako močno, da se bodo rastline ustavile v svojem razvoju, kar bo močno vplivalo na količino in kvaliteto pridelka.

Za **dognojevanje žit v klas z dušikom** priporočamo **LAST N v odmerku 12-15 L/ha**, sam ali v kombinaciji s foliarnim gnojilom **AZOS 300 v odmerku 3-5 L/ha**, ki je na osnovi žvepla in pozitivno vpliva na **dvig beljakovin**. V primeru nadaljevanja suhega vremena vam LAST N zagotavlja popoln izkoristek dušika, brez izgub. Za boljšo oprijemljivost in preprečevanje spiranja škropilnega depozita zaradi padavin priporočamo dodajanje NU-FILM-a 17 v odmerku 1,5 dL/ha pri porabi 300 L vode.

Varstvo&Prehrana KORUZE

V posevkih koruze opažamo že dobro razvite plevelle kot so **slak, osat in ostale enoletne širokolistne plevelle**. Za zatiranje le-teh priporočamo uporabo herbicida **MUSTANG-a 306 SE v odmerku 0,6 L/ha**. V primeru zapleveljenosti z **enoletnimi travnimi pleveli kot so kostreba, muhvič, srakonja** ... in večletnimi kot sta **pirnica** in **divji sirek**, priporočamo uporabo najnovejšega herbicida za zatiranje eno in večletnih travnih plevelov **SAMSON EXTRA 6 OD v odmerku 0,75 L/ha**.

Kombinacija za celovito zatiranje plevelov v koruzi v razvojni fazi koruze od 4-7 listov je sestavljena iz SAMSON EXTRA 6 OD v odmerku 0,75 L/ha + MUSTANG 306 SE v odmerku 0,6 L/ha.

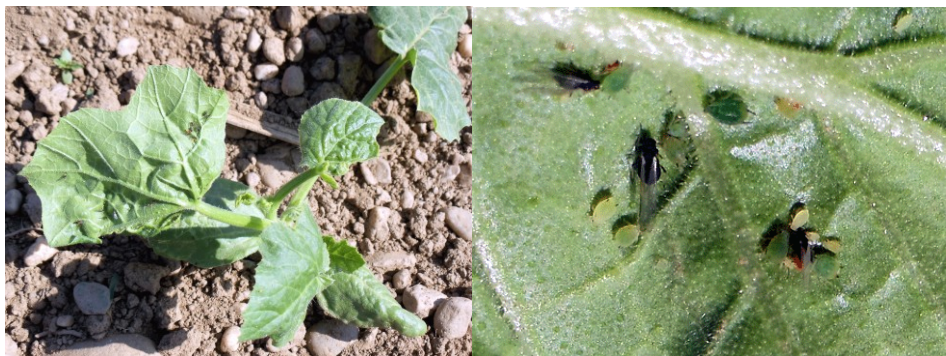
Posevke priporočamo dognojiti s specialnim foliarnim gnojilom za koruzo **YARA VITA KORUZA v odmerku 3-5 L/ha**, ki pospeši mladostni razvoj in vpliva na povečan pridelek. Na njivah s **slabo založenostjo s fosforjem** priporočamo specialno foliarno gnojilo **LABICUAJE (36 % P₂O₅) v odmerku 3-5 kg/ha** ali **LABIFITO v odmerku 1 L/ha**.

Za kasnejše dognojevanje z **dušikom**, dokler je še možen zadnji prehod s traktorjem po njivi (čim več listne površine), priporočamo **LAST N v odmerku 20 L/ha**.

Za boljšo oprijemljivost in preprečevanje spiranja škropilnega depozita zaradi padavin priporočamo dodajanje **NU-FILM-a 17 v odmerku 1,5 dL/ha** pri porabi 300 L vode.

Varstvo OLJNIH BUČ

V oljnih bučah v zadnjih dneh opažamo zelo močan napad **listnih uši**. Za zatiranje priporočamo novejši sistemski insekticid **TEPPEKI v odmerku 100 g/ha**, ki je izredno učinkovit. Ker ima sistemsko delovanje, doseže tudi tiste škodljivce, ki so na spodnji strani lista. **TEPPEKI** je dovoljen v integrirani pridelavi in je na razpolago v embalaži po 35 g (35 arov) in 100 g za 1 ha.

Prizadete buče priporočamo poškropiti z dodatkom fitostimulatorja **PROTIFERT-a LMW v odmerku 3-5 L/ha** ali **PROTIFERT fosfit K v odmerku 3 L/ha**.

Varstvo KROMPIRJA

Pred nastopom deževnega vremena priporočamo, da posevke krompirja z manjšo listno maso, zaščitite z dotikalnimi fungicidi za zatiranje **krompirjeve plesni** in **črne listne pegavosti krompirja**, kot so **DITHANE M-45, DITHANE DG, MANFIL 75 WG** (registracija samo za krompirjevo plesen) **v odmerku 2 kg/ha**. Na dobro razvitih posevkih priporočamo uporabo fungicidov kot sta **ELECTIS 75 WG v odmerku 1,8 kg** ali **RANMAN Twinpack v odmerku 0,2 L/ha s priloženim močilom 0,15 L/ha**.

V primeru pojava **ličink koloradskega hrošča** priporočamo takoj po izleganju prvih ličink uporabo pripravka **LASER v odmerku 0,2 L/ha** (dovoljen tudi v EKO pridelavi) ali pa **MAVRİK 240 v odmerku 0,2 L/ha**. Slednjega uporabljamo na področjih, kjer še ni rezistence na piretroidne insekticide. Za izboljšanje delovanja se priporoča dodajanje gnojila **LABISYNERGIC v odmerku 3 L/ha**.

Za zatiranje **uši** na krompirju uporabimo **TEPPEKI v odmerku 160 g/ha**.

Za zatiranje **travnih plevelov** vključno s **pirnico** priporočamo **AGIL 100 EC v odmerku 1,0-1,5 L/ha**.

Za **foliarno prehrano** krompirja priporočamo uporabo foliarnega gnojila **POTATO PLUS** (440 g/L fosfor, 75 g/L kalij, 40 g/L magnezij, 10 g/L kalcij, 10 g/L mangan in 5 g/L cink) **v odmerku 3-5 L/ha**. POTATO PLUS vpliva na odlično vegetativno rast, predvsem pa na povečanje nastavka gomoljev in kasneje na enakomerno debelino oz. izenačeno velikost gomoljev. Za enak namen se lahko uporabi tudi foliarno gnojilo **LABICUAJE v odmerku 3 kg/ha**.

Varstvo&Prehrana ČEBULE

Za zatiranje **travnih plevelov** priporočamo uporabo herbicida **AGIL 100 EC v odmerku 1 L/ha**. Ob zatiranju boleznih čebule (**čebulna plesen**) priporočamo dodajanje fungicidom za boljšo rast in razvoj posevka pripravka **PROTIFERT LMW v odmerku 3,5 L/ha** ali pa foliarno gnojilo **LABIFITO v odmerku 1 L/ha**, ki tudi poveča odpornost rastlin na glivične bolezni.

Priporočamo tudi uporabo foliarnih gnojil na osnovi **bakra**, kot sta **COPTREL v odmerku 0,5 L/ha** ali **LABICUPER v odmerku 3 L/ha**, za preprečevanje pomanjkanja tega elementa, ki imata tudi izraženo stransko delovanje oziroma povečanje odpornosti čebule na čebulno plesen.

Varstvo&Prehrana PAPIRIKE&PARADIŽNIKA

Za zatiranje **listnih uši, resarjev** in **rastlinjakovega ščitkarja** na papriki in paradižniku, priporočamo insekticid **KOHINOR 200 SL v odmerku 75 ml/100 L vode**. Za zatiranje **cvetličnega** in **tobakovega resarja** priporočamo **LASER v odmerku 40 ml/100 L vode**. Za zatiranje **listnih sovč** pa sta na razpolago **DELFIN v odmerku 75 g/100 L vode** ali **BULLDOCK EC 25 v odmerku 30-50 ml/100 L vode**. Z uporabo gnojila na osnovi bakra **COPTREL v odmerku 0,5 L/ha** ali **LABICUPER v odmerku 3 L/ha**, dosežemo odpornost rastline na **glivične bolezni** iz rodu *Phytophthora* in na **bakterijsko pegavost paprike**. V primeru uporabe COPTREL-a na papriki v rastlinjaki uporabljamo le-tega v odmerku 0,25 L/ha.

V primeru pojava **pepelaste plesni** se priporoča uporaba **MOČLJIVEGA ŽVEPLA v konc. 0,30 %** ali biotični fungicid **AQ-10 v konc. 0,0035 %**.

Za foliarno dognojevanje z **dušikom** priporočamo **SLO N v konc. 0,25 %** ali **PROTEOBOOM v konc. 0,25-0,35 %** ali pa **FOLIMIX v konc. 0,25-0,40 %**. Pred cvetenjem priporočamo uporabo pripravka **GÖEMAR v konc. 0,30 %**, saj močno pospeši tvorbo hormonov cvetenja, kvalitetnejšo oplodnjo, kar pa ima za posledico višji (večje število plodov) in bolj kakovosten pridelek.

Varstvo&Prehrana SOLATE

Pri pridelavi solate se srečujemo s škodljivci, kot je **cvetlični resar** in **gosenice južne plodovrtke**. Za zatiranje priporočamo biotični insekticid **LASER v odmerku 0,3 L/ha**. Uporabimo ga ob pojavu prvih izleglih ličink in tretiranje po potrebi ponovimo na 7 dni.

Pri prehrani solatnic uporabljamo foliarno gnojilo **GÖEMAR BM 86 v odmerku 3 L/ha** (poveča količino, kvaliteto in podaljša svežino - obstojnost) ter hranila na osnovi **magnezija** za izboljšanje zelene barve in boljšo prodajno kvaliteto, kot so **HYDROMAG v odmerku 3 L/ha** ali **PROMAG v odmerku 1,5 L/ha** ali **PROTIFERT MAGNEZIJ v odmerku 5 L/ha**.

Varstvo VRTNIN pred POLŽI

Za zatiranje **polžev slinarjev** in drugih vrst polžev priporočamo izredno obstojen limacid na vlago (s podaljšanim delovanjem) **POLŽOMOR- Agrosan B**. Sredstvo je primerno za rastline na prostem in tudi v rastlinjaki. POLŽOMOR je izredno odporen na vlago, na dežju ne razpade in učinkuje najdlje od vseh podobnih pripravkov, tudi do pet dni. Sredstvo POLŽOMOR priporočamo posipati proti večeru, po dežju ali zalivanju v odmerku 70-100 g/100 kvadratnih metrov oz. 7-10 kg/ha.

Lep pozdrav do prihodnjic!

KARSIA, Dutovlje, d.o.o.

Marketing&Razvoj

0A5184 50010